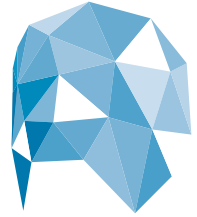

November 2020

Programma
Diaconaal Centrum

Pauluskerk

Zonder verhaal geen leven

door Dick Couvée

Wij mensen leven in verhalen, kleine en grote. Wij kunnen niet zonder. Zonder verhaal geen leven. Niemand van ons kan alles weten of voorzien. En dus leven wij mensen fundamenteel van “bits and pieces”. Ieder van ons ziet, weet, voelt, herkent alleen maar stukjes van het leven. Hoezeer ook sommigen het omgekeerde beweren of suggereren. Van al het leven op Aarde weten we iets. Misschien steeds meer, maar dan nog. Dan toch vooral om te constateren hoeveel er eigenlijk is, dat we niet weten. Als het gaat om de Aarde, om de planten en de dieren, inclusief de menselijke soort. Zelfs van mijzelf, met wie ik toch al een tijdje samenleef, weet, zie of voel ik lang niet alles. Laat staan van die andere leden van de soort homo sapiens, die ik tegenkom op mijn levenspad of met wie ik samenleef. Niet weten, in ieder geval niet alles weten, fundamentele onzekerheid, dat was en is nog altijd existentieel de menselijke positie. In weerwil van al onze pogingen de andere kant op.

En dus creëren wij mensen verhalen. Vanuit de “bits and pieces”, vanuit de stukjes over de werkelijkheid en onszelf die wij wel zien of weten. Een verhaal is

constructie van de werkelijkheid. En dus niet de werkelijkheid zelf. Inderdaad. Maar het is wel een geheel. Een soort overall-blik van waaruit we de werkelijkheid, het leven op aarde, elkaar, onszelf kunnen duiden. En waarin we de “bits and pieces”, die we zien, een duidelijke en logische plaats geven, in ieder geval voor onszelf. Het westerse verhaal van ons mensen aan de top van de piramide van al het leven op Aarde en dus de vrijheid om over dat alles vrijelijk te kunnen beschikken is zo'n groot verhaal, dat diep in onze vezels is geplant (door christelijke traditie en Verlichting) en dus gaan zitten. Dat dat verhaal niet meer actueel is, sterker het hele aardse leven, onszelf inclusief, naar de afgrond voert, is inmiddels volkomen duidelijk. Op een eindige aarde kan je geen oneindige dingen doen. Het verhaal – weer zo'n verhaal - van de vanzelfsprekendheid en noodzaak van voortdurende economische groei is dus per definitie tot mislukken gedoemd. Om geen grotere woorden te gebruiken. De coronacrisis is een ramp. Maar in één opzicht niet, denk ik. Zoals alle crisissen maakt ook corona zichtbaar wat er aan feilen en falen bestaan in het huidige economische en sociale systeem. Volgens sommigen grijpt de aarde nu zelf in en roept - nu met corona

Overwin het kwade door het goede

rechtstreeks - tegen ons allen van de menselijke soort: ho, stop! Dit gaat zo niet langer. Een systeem waarbij een enkele soort denkt heer en meester te kunnen zijn over alles, richt uiteindelijk alles te gronde. Het is tijd voor een ander groot verhaal. Een verhaal, waarbij ook de zogenaamd almachtige menselijke soort zich schaart in het grotere geheel van het leven op Moeder Aarde en ten principale zorgt dat het leven gedijt, volop. En dan àl het leven. Met alle beperkingen voor onze huidige manier van leven, die daarbij horen: economisch, sociaal, theologisch en filosofisch. We willen er niet aan, nog altijd niet, maar het zal toch moeten. Anders regelt Moeder Aarde het zelf wel en dan hardhandig.

In zijn prachtige pamflet: "Het grote wereldtoneel. Over de kracht van de verbeelding in crisistijd",¹ heeft de filosoof Philipp Blom het over de "omegafase". Een begrip uit de economie, naar voren gehaald door de klimaatwetenschapper Hans Joachim Schellnhuber. Een systeem in de omegafase kenmerkt zich door het feit, dat er geen concept is voor een kwalitatief andere toekomst. "De eigenlijke ondergang bestaat eruit, dat een andere oplossing in de huidige taal met de huidige beelden in het hoofd niet denkbaar is", zegt Blom.

Dat laatste is de spijker op zijn kop, volgens mij. Er is hoopvol werk aan de winkel voor ons allen. En dan niet door meer van

hetzelfde verhaal. Door steeds weer en meer gemeenschapsgeld te pompen in bedrijven met totaal verouderde concepten en technieken, zoals de KLM's van deze wereld. Maar door anders te gaan denken en kijken. Een ander verhaal, dat wij onszelf aan de Aarde en elkaar vertellen, over de Moeder Aarde en over al het leven op Aarde, inclusief onszelf. Het christendom heeft niet een al te beste staat van dienst, als het gaat om het verhaal over ons mensen, als zouden wij beschikken over de suprematie over Moeder Aarde. Het heeft daar maar al te vaak aan bijgedragen. En toch zitten er, bijbels gesproken, volop elementen in die traditie, als het gaat om de bouw van een nieuw verhaal en dus een nieuwe werkelijkheid. "Van de Ene is de Aarde en alles wat daar leeft" (en dus niet van de mensen), zegt psalm 24. Het verhaal van leven en samenleven als een tuin van Eden uit Genesis, waarin al het leven gedijt en waarin mensen de opdracht hebben het geheel "te dienen en te behoeden". Het verhaal van Jezus, dat principieel en existentieel gaat over dienstbaarheid aan het grotere geheel van alle leven. Werk aan de winkel, volop dus, juist voor kerken, als bijdrage aan de bouw van een nieuw groot verhaal over het grotere geheel van Moeder Aarde en ons daarop en daaraan ondergeschikt. "Zie, Ik maak alle dingen nieuw".² Daarom gaat het, bijbels gesproken. Altijd. En altijd weer.

---

¹ Philipp Blom, Het grote wereldtoneel, De Bezige Bij, Amsterdam, 2020

² Ik heb het even uitgerekend. Ik heb de afgelopen twaalf en een half jaar in totaal 130 keer deze column of meditatie voor het Maandprogramma van de Pauluskerk geschreven. Ik hoop, dat daarin aanleiding zat tot nadenken, bezinning of ook plezier, geluk of uitzicht. En niet tot vermoeienis. Ik heb het in ieder geval een eer gevonden het te mogen doen. Het ga jullie allen goed!

Overzicht kerkdiensten

Iedereen is welkom om de kerkdiensten en avondgebeden in de Pauluskerk bij te wonen. Deze worden online uitgezonden op tijdstip van aanvang, maar zijn ook op een later tijdstip te beluisteren via de website kerkdienstgemist.nl. In verband met Corona zijn we voorzichtig met het zingen tijdens de diensten. Iedereen mag meeneuriën, luisteren mag ook. Slechts enkele mensen uit de kerkgangers die zich hebben opgegeven zingen op plaatsen die voor hen en de anderen veilig zijn. Dit wordt op zondagmorgen ter plekke spontaan geregeld. Voorzichtigheid is wijsheid nu, ook met het zingen, maar een kerkdienst helemaal zonder muziek en zang lijkt op een hemel zonder engelen.

	Zondag 1 november	10.30 uur
	Stilteviering o.l.v. Huub de Weerd.	
	Zondag 1 november	17:00 uur
	Gedachtenis van de overledenen van NAS en Pauluskerk	
	NB In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt deze dienst in de Pauluskerk gehouden. Na afloop is er een maaltijd.	
	I.s.m. de NAS o.l.v. ds. Dick Couvée	
	Zondag 8 november	15:00 uur
	Afscheidsdienst ds. Dick Couvée	
	Aanmelden voor het bijwonen van deze dienst kan niet meer. De livestream van de dienst is te volgen op op YouTube, via deze link: https://youtu.be/yUX_rBxWNZU	
	Zondag 15 november	16:30 uur
	Kerkdienst met maaltijd in de nis, o.l.v. voorgangers uit de Pastoraatsgroep.	
	Zondag 22 november	10:30 uur
	Voorganger ds. Hans Visser, kerkdienst met aandacht voor kunst en cultuur. Aanmelding verplicht. Opgeven bij Jan Blankers via: janblankers@yahoo.com of tel. 06 - 10 13 25 89. Vol is vol.	
	Zondag 29 november	16:30 uur
	Kerkdienst met maaltijd in de nis, o.l.v. voorgangers uit de Pastoraatsgroep.	
	Elke vrijdagavond	20:00 uur
	Avondgebed, o.l.v. voorgangers uit de pastoraatsgroep.	
<i>Open Huis</i>	Maandag t/m vrijdag	09:00 - 16:30 en 18:15 - 21:00 uur
	De Pauluskerk biedt ondersteuning en begeleiding aan mensen die daaraan behoefte hebben en vaak nergens anders terecht kunnen. Iedereen is welkom voor een kop koffie of thee en een lekkere boterham.	
<i>Welkomstbalie (bij de ingang)</i>	Maandag t/m vrijdag	09:00 - 16:30 uur
	Vrijwilligers van het Welkom helpen met vragen, afspraken en informatie.	
<i>Eethuis</i>	Maandag t/m vrijdag	17:00 - 18:00 uur
<i>Lunchroom</i>	I.v.m. de coronamaatregelen is de Lunchroom gesloten.	
	De verwachting is dat dit voorlopig zo blijft.	
<i>Kerkcafé</i>	Dinsdag en donderdag	12:00 - 13:00 uur

<i>Kunst & Cultuur</i>	In verband met Corona vinden alle Kunst & Cultuur-activiteiten plaats in de kerkzaal. Tijdens de activiteiten gelden de actuele coronamaatregelen zoals 1,5 meter afstand houden en hygiënevoorschriften. (Alle Kunst & Cultuur-activiteiten zijn gratis toegankelijk.)	
<i>Open Atelier</i>	Maandag met Marcha van den Hurk	13:30 - 16:00 uur
<i>Gitaarles</i>	Elke dinsdag: online Jaime Nanoha geeft online gitaarles aan iedereen die graag gitaar wil leren spelen of dit al (een beetje) kan.	19:00 - 20:30 uur
<i>Schrijverscafé</i>	Elke woensdag met Lies van Bommel	11:00 - 12:00 uur
<i>Mindfulness</i>	Iedere donderdag in de kerkzaal Mindfulness betekent: je aandacht richten op hetgeen er nu is, zonder erover te oordelen. Iedereen is welkom!	13:30 - 14:30 uur
<i>Theateratelier</i>	Elke vrijdag Empowerment-groep of wandeling	14:00 - 16:00 uur
<i>Leerhuis</i>	Donderdag 19 november (in de nis van de kerkzaal) Sjabbat Sjekalim ('Sjabbat van de Sjekels'), gedeelte van de week en Ex. 30:11-16, 2 Kon. 12:1-17, over Koning Joas.	19:25 - 21:25 uur

Woensdag 4 november (19:00 uur) (inloop 18:45 uur) kijken we naar de **documentaire 'Angels on Diamond Street'**, over een kerk in Philadelphia. Na afloop gaan we in gesprek, met elkaar en via een live verbinding met de mensen uit de documentaire. Voor vrijwilligers en bezoekers zijn nog een paar plaatsen. Stuur een mail naar: estersegers@pauluskerkrotterdam.nl

Zondag 8 november (15:00 uur): afscheidsdienst ds. Dick Couvée

Vanwege de beperkingen rondom corona is er niet voor iedereen plaats in de Pauluskerk, en dat vinden we natuurlijk ongelooflijk jammer. Gelukkig is de afscheidsdienst op YouTube te volgen via deze link: https://youtu.be/yUX_rBxWNZU

Vrijdag 13 november (13:30 uur) : afscheidssymposium ds. Dick Couvée

Ook voor deze bijeenkomst geldt dat er vanwege de beperkingen rondom corona helaas niet voor iedereen plaats is in de Pauluskerk. Gelukkig is het symposium op YouTube te volgen via deze link: <https://youtu.be/xg7LP0Zmbfl>

De vaste roosters van de verschillende spreekuren zijn te vinden op onze website:

www.pauluskerkrotterdam.nl/ik-heb-hulp-nodig/

Pauluskerk Rotterdam • Mauritsweg 20 • 3012 JR Rotterdam

kosterij, tel. (010) 411 81 32 • secretariaat (bij Samen 010), tel. (010) 466 67 22

info@pauluskerkrotterdam.nl • www.pauluskerkrotterdam.nl

IBAN: NL36 TRIO 0338 7521 02, t.n.v. Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk